

3. Advies Stichting Nyenrode

Organisatie

Stichting Nyenrode (opgericht in 1946) is eigenaar van Landgoed Nijenrode waar Universiteit Nyenrode B.V. gehuisvest is. Stichting Nyenrode bezit 27 rijksmonumenten.

Advies

De Raad voor Cultuur (hierna: de raad) adviseert Stichting Nyenrode niet aan te wijzen als professionele organisatie voor monumentenbehoud. Zij voldoet niet aan de vijf beoordelingscriteria als bedoeld in artikel 31 van de Subsidieregeling instandhouding monumenten (hierna: Sim).

Beoordeling

Samenvatting bevindingen:

Stichting Nyenrode diende in 2013 ook een aanvraag in. Sinds de vorige aanvraag heeft een aantal restauraties op het landgoed plaatsgevonden; de raad is hierover positief.

De raad is van mening dat de monumentenkennis in de organisatie beperkt is, onvoldoende is geborgd en dat de afhankelijkheid van slechts één persoon voor monumenten binnen de organisatie kwetsbaar is. Stichting Nyenrode heeft de instandhouding van monumenten nog niet structureel geborgd in haar organisatie.

Hoofdactiviteit:

Er is sprake van instandhouding van monumenten als een hoofdactiviteit wanneer structureel tenminste 40% van de feitelijke werkzaamheden hiermee verband houdt. Uit de aanvraag van Stichting Nyenrode blijkt niet dat instandhouding van monumenten een hoofdactiviteit is. Ook uit de jaarrekeningen van Stichting Nyenrode heeft de raad dit niet kunnen afleiden.

Beoordelingscriteria:

De raad heeft de aanvraag van Stichting Nyenrode getoetst aan de vijf beoordelingscriteria als bedoeld in artikel 31 van de Sim, overeenkomstig de ‘Werkwijze Raad voor Cultuur inzake advisering POM’ van 25 augustus 2016.

1. Stichting Nyenrode heeft aangetoond dat zij een statutaire doelstelling tot instandhouding van cultureel erfgoed heeft.

In de vastgestelde statuten van 30 augustus 2013 luidt de doelstelling van Stichting Nyenrode:

“De stichting heeft ten doel:

- het bevorderen van de educatieve en onderzoeksdoelstellingen van de Nyenrode Business University (door het ministerie van OC&W als zodanig erkend) en het bevorderen van deelname van studenten aan opleidingen die door de Nyenrode Business University worden aangeboden;
 - het instandhouden en het beheren van de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van Landgoed Nijenrode te Breukelen en alle zich daarop bevindende opstallen en monumenten;
 - het beheren van vermogen en het passief beleggen van gelden, en voorts al hetgeen met vorenstaand verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.”
2. Stichting Nyenrode heeft niet aangetoond dat de kwaliteit van de uitvoering van werkzaamheden aan rijksmonumenten is geborgd.

Om de borging van kwaliteit te kunnen bepalen let de raad op de volgende aspecten:

- a. De beschikking over en organisatie van structurele deskundigheid bij de uitvoering van en de werkzaamheden aan rijksmonumenten.

Stichting Nyenrode heeft een bestuur dat uit zeven leden bestaat, de Foundation Board. De board heeft een aantal commissies, waaronder de Real Estate Committee, die verantwoordelijk is voor de implementatie van de doelstellingen van Stichting Nyenrode wat betreft het landgoed. Uit de aanvraag blijkt niet dat monumenten- of erfgoedkennis op enigerlei wijze is vertegenwoordigd of geborgd in de Foundation Board of in de Real Estate Committee.

De raad constateert dat de organisatie sterk afhankelijk is van de manager Estate & Heritage, die verantwoordelijk is voor de operationele uitvoering van beheer en onderhoud. Die doet dat voortvarend en met kennis, en onder zijn leiding werken vijf personen aan het onderhoud van het groen op het landgoed.

De raad vindt echter de afhankelijkheid van slechts één persoon voor monumenten binnen de organisatie kwetsbaar. Stichting Nyenrode heeft de monumentenkennis en de instandhouding van monumenten niet structureel geborgd in haar organisatie, ook niet beleidsmatig, en de raad vindt dat problematisch. Inhoudelijke aansturing is daardoor niet mogelijk.

Voor het opstellen van meerjarenonderhoudsplannen, aanvragen van Sim-subsidies en begeleiding van onderhoud en restauratie van gebouwde monumenten is Stichting Nyenrode voor een belangrijk deel afhankelijk van de externe partner adviesbureau Delfgou. Sinds 1994 is Bureau Delfgou op de historische buitenplaats Nijenrode betrokken geweest bij diverse restauratie- en onderhoudswerkzaamheden en de begeleiding daarvan.

De aanvraag bevat de Beleidsvisie monumenten 2020-2024 die vooral beschrijvend van aard is. Hierin staan beknopte beschrijvingen van de restauraties die sinds de vorige aanvraag zijn uitgevoerd. De raad is positief over het aantal restauraties dat heeft plaatsgevonden.

- b. De toepassing van de in de beroepsgroep geldende normen voor werkzaamheden aan rijksmonumenten.
Stichting Nyenrode geeft aan dat zij de opdracht voor restauratie- en onderhoudswerkzaamheden bij voorkeur geeft aan gecertificeerde bedrijven.
- c. Planmatig onderhoud aan rijksmonumenten.
Stichting Nyenrode heeft meerjarenonderhoudsplannen opgesteld voor haar gebouwde en groene monumenten. Deze worden opgesteld door twee gespecialiseerde externe partijen. De meerjarenonderhoudsplanung zelf heeft de raad echter niet aangetroffen bij de aanvraag.
- d. Verrichten van cultuurhistorisch onderzoek bij restauratiewerkzaamheden.
In de aanvraag geeft Stichting Nyenrode blijk van een bescheiden mate van cultuurhistorisch onderzoek (schoorsteen, hertenkamp). In 2009 is in opdracht van de toenmalige gemeente Breukelen een cultuurhistorische beschrijving en waardestelling van het landgoed gemaakt. De raad herkent onvoldoende hoe dit rapport is ingebed in de werkwijze op het landgoed.

De raad concludeert dat Stichting Nyenrode onvoldoende heeft aangetoond dat de kwaliteit van de uitvoering van werkzaamheden bij rijksmonumenten is geborgd.

3. Stichting Nyenrode heeft niet aangetoond dat de professionele omgang met rijksmonumenten in de vijf jaar voorafgaand aan de aanvraag een structureel en consistent karakter heeft.

Om positief beoordeeld te worden op dit criterium dient het totaalbeeld onder punt 2 positief te zijn en de vier aspecten structureel en consistent. De raad constateert dat Stichting Nyenrode niet voldoet aan dit criterium.

4. Stichting Nyenrode heeft aangetoond dat zij financieel stabiel is.

Op grond van de Sim dient een organisatie bij de aanvraag over vijf jaren jaarrekeningen te overleggen. De lengte van die periode is nodig om de financiële stabiliteit te kunnen bepalen.

Stichting Nyenrode is eigenaar van het complex en Nyenrode Universiteit B.V. is huurder. Stichting Nyenrode is voor 100% aandeelhouder van de universiteit. Er is sprake van een stabiele huurconstructie.

Financieel beheer:

De jaarrekeningen van 2015/2016 t/m 2018/2019 bevatten controleverklaringen van de accountant. Een accountantsverklaring voor de rekening van 2019/2020 ontbreekt in de aanvraag.

Financiële stabiliteit en continuïteit:

Stichting Nyenrode is voor haar inkomsten het meest afhankelijk van de baten van de reguliere opleidingen. In het academische jaar 2019/2020 was de organisatie voor 72% hiervan afhankelijk. De grootste lastenpost betreffen de personeelslasten.

De raad constateert dat de liquiditeit van Stichting Nyenrode in 2020 gelijk was aan 1,1, de solvabiliteit gelijk aan 0,5 en het weerstandsvermogen 0,4.

Naar het oordeel van de raad wordt aangetoond dat bij Stichting Nyenrode sprake is van financiële stabiliteit en continuïteit.

5. Stichting Nyenrode heeft aangetoond dat ten minste de helft van het aantal rijksmonumenten waarvan zij eigenaar is, in goede staat is.

Stichting Nyenrode heeft een overzicht ingediend, ingevuld door de Monumentenwacht, met daarop aangegeven de staat van de rijksmonumenten waarvan zij eigenaar is. Hieruit blijkt dat meer dan de helft van de monumenten zich in goede staat bevindt.

Ingediende bescheiden

- Begeleidende brief bij POM aanvraag 2021
- Overzicht monumenten in eigendom
- Jaarrekeningen van 2015/2016 t/m 2018/2019
- Totaaldocument met POM-aanvraag en volgende bijlagen:
 - Statuten
 - Functieomschrijving Head of Facility Services
 - Functieomschrijving Manager Estate and Heritage
 - Functieomschrijving Employee Estate
 - 2 x cv
 - Inspectierapporten
 - Overzicht bouwkundige staat monumenten
 - Uitgelicht restauratieproject - historisch hek
 - Uitgelicht restauratieproject – Oranjerie
 - Resultaten Quickscan Nijenrode 2020
 - Inspectierapport Brim 2016 - Parkaanleg en labyrint van Nijenrode

- Inspectierapport Brim 2016 - Landschappelijke stijl aangelegde tuin Nijenrode
- Inspectierapport Brim 2016 - Rozentuin van Nijenrode
- Procedure Restauratie en onderhoud Stichting Nyenrode
- Meerjaren onderhoudsplanning - rood
- Totaaloverzicht Sim-aanvragen Nijenrode
- Terugkoppeling REC/Stichtingsbestuur - aanvraag POM en beleidsvisie
- Overzicht financiële positie

Aanvullend

- Toelichting naar aanleiding van gesprek 19 november 2021
- Overzicht staat casco en onderhoud (Monumentenwacht Utrecht)
- Committee Terms of Reference
- Strategie document 2020-2024 Nyenrode Business Universiteit